

FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU UNIVERZITY KARLOVY

Katedra sportovních her

Problematika založení a provozu tenisové školy pro mládež

Issues Relating to the Founding and Rise of a Tennis School for Youth

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Tomáš Kočib

Vypracovala:

Lucie Laschová

PRAHA 2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jsem pramenů uvedených v bibliografii.

Lucie Káčorová

Děkuji Mgr. Tomáši Kočibovi za spolupráci a cenné rady, které mi pro vypracování poskytl.
Dále pak děkuji státní správě České republiky za poskytnuté informace a pomoc při psaní
diplomové práce.

Obsah

Souhrn	5
Úvod	7
1. Teoretická část	8
1.1 Trenérská činnost v historii tenisu	9
1.1.1 Zaměstnání: Trenér	12
1.2 Administrativní podmínky	13
1.2.1 Živnostenské podnikání	13
1.2.1.1 Podmínky provozování živnosti	15
1.2.1.2 Druhy živností	16
1.2.1.3 Vznik a zánik živnostenského oprávnění	17
1.2.1.4 Vázané živnosti	18
1.2.2 Další zákony	19
1.2.2.1 Občanský zákoník	19
1.2.2.2 Zákoník práce	20
1.2.2.3 Zákon o daních z příjmu	21
1.3 Materiální zabezpečení	22
1.3.1 Trenérské školy a podnikání	23
1.4 Podnikání ve sportu	23
1.4.1 Vývoj sportu – obecný exkurz	24
1.4.2 Sport a funkce státu	25
1.4.3 Právní rámec sportu v ČR	26
2. Výzkumná část	29
2.1 Charakteristika výzkumného souboru	30
2.2 Metody získávání dat	33
2.3 Zpracování dat	35
3. Výsledková část	37
4. Diskuze	48
5. Závěr a doporučení pro praxi	50
6. Seznam literatury	52
Seznam grafů, tabulek a vyobrazení	53
Přílohy	54

Souhrn

Záměrem diplomové práce bylo zmapování a zhodnocení podmínek, které jsou důležité pro tenisové trenéry začínající podnikat v oblasti provozování tenisové školy pro mládež.

Cílem práce bylo shromáždění a analýza poznatků a materiálů o možnostech soukromého podnikání v trenérské činnosti. Účelem bylo poskytnout ucelený přehled informací o problematice začínajících trenérů - podnikatelů.

Metodou výzkumu byly rozhovory pomocí návodu, pomocí nichž byl zmapován současný stav administrativních podmínek v oblasti provozování tenisových škol. Druhou objektivnější metodou byla analýza dokumentů a její vyhodnocení.

Výsledkem diplomové práce je seznam faktorů, které ovlivňují ekonomickou výhodnost soukromého podnikání a taktéž souhrn odpovědí respondentů. Ze závěru práce pak lze vyvodit, zda se podnikání v oblasti sportu ekonomicky vyplatí.

Summary

The intention of this thesis was to map and evaluate conditions that are important for tennis instructors who are beginning to do business in the area of tennis schools for youth.

The aim of this work is to gather and analyse knowledge and material about the possibilities of doing business in the area of instructor's activities. The purpose is to provide a compact summary of information about the issue of beginning instructors – businessmen.

The research methods are interviews by the means of instructions. Thanks to the interviews I could map the present situation of the administrative conditions in the area of running tennis schools. The next and more objective method is an analysis of documents and its evaluation.

The result of my work is a list of factors that influence the economic advantage of private enterprising and also a summary of the respondent's answers. It can be deduced from the conclusion whether doing business in the area of sport pays off economically.

Klíčová slova: tenisová škola, podnikání ve sportu, administrativní podmínky, zákony ČR
Key words: tennis school, sport business, administrative conditions, laws of the Czech Republic

Úvod

Svou práci jsem věnovala tématu, který je podle mého názoru stále velmi aktuální, protože mnoho lidí se zajímá o oblast soukromého podnikání, a to i ve sportovním sektoru. Český tenisový svaz má velmi širokou základnu ve všech věkových kategoriích, a proto je tedy na místě, aby potenciální trenéři znali své možnosti, jak uplatnit své zkušenosti, vzdělání a praxi v oblasti tenisové výchovy mládeže nebo závodních hráčů či reprezentantů České republiky v tenise. Následující stránky odhalují zákulisí administrativních úkonů, materiálního zabezpečení a provozních potíží, které mohou nastat, pokud se trénování tenisu má pro někoho stát samostatnou výdělečnou činností.

Význam mé diplomové práce spočívá ve zmapování překážek a možností, se kterými se budoucí trenér či majitel tenisové školy může setkat. Tato práce by se zároveň měla stát jakýmsi návodem k tomu, jak postupovat, když se kdokoliv rozhodne soukromě podnikat v oblasti tenisové výchovy mládeže. Jejím úkolem je připravit budoucí živnostníky pro setkání se státními úředníky, stejně tak jako s případnými sponzory či jinými lidmi, kteří mohou podnikatelskou činnost jakkoliv ovlivnit.

Téma je zajímavé mimo jiné tím, že obdobná problematika dosud nebyla zpracována a následující text může velmi pomoci lidem, kteří se pro podobný způsob práce rozhodnou. Je přehledný a v aktuálním čase přesný. V pozdějších letech je však nutné vzít v úvahu, že některé legislativní podmínky se mohou změnit.

Proč právě kategorie mládeže? Je to nejširší základna českého tenisu a z těchto hráčů se později rekrutují reprezentanti a vrcholoví tenisté. Proto se největší procento trenérů specializuje právě na tuto kategorii a v současné době je v ní registrován největší počet trenérů po celé zemi. Můj výzkum je zaměřen na tři vybrané kraje v rámci ČR a to především z finančních a časových důvodů a také z důvodu dopravní dostupnosti. Zmapovala jsem dva kraje české a jeden moravský, konkrétně jde o Ústecký kraj, Prahu a Moravskoslezský kraj.

1. Teoretická část

Problematiku založení a provozu tenisové školy pro mládež jsem prověřila osobními zkušenostmi v letech 2006 a 2007 právě v Ústeckém kraji. Splnění všech podmínek je velice náročné hned z několika hledisek.

První (a z pohledu administrativního nejdůležitější) je vlastnictví živnostenského listu, pokud tedy člověk nežádá být zaměstnancem sportovního klubu nebo jiné organizace a je ochoten spoléhat pouze sám na sebe jako na fyzickou osobu. Úplné znění zákona č. 455/1991 Sb., § 2 o živnostenském podnikání živnost vymezuje takto: „Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“ (Živnostenské podnikání, 2005)

Situace v České republice, pokud jde o zákony soukromého podnikání, je velice proměnlivá a nepřehledná, a tak i já jsem se několikrát setkala s různými úpravami. Pro obyčejného občana státu jsou to nepříjemnosti v podobě časových, nemalých finančních i psychických ztrát. Jiná cesta však neexistuje a je tedy zapotřebí něco obětovat.

Druhé, neméně důležité hledisko, je materiální zabezpečení provozu tenisové školy. Výdaje, se kterými je nutné počítat, se budou lišit podle místa, kde má budoucí projekt vzniknout, dále podle náročnosti požadavků zakládající osoby a také dle prostředků, které má podnikatel k dispozici. „Nikdo nepřijímá rady, ale každý by přijal peníze. Z toho vyplývá, že peníze jsou lepší než rady.“ – *Smith* (Plachetka, 1996)

Posledním hlediskem je srovnání „výhodnosti“ podnikání v oblasti tenisu oproti jiným sportovním odvětvím. Zda-li se vůbec vyplatí s něčím obdobným začínat, zda-li to má nějaké výhody nebo naopak nevýhody, a čím se podnikání v tenise liší od podnikání např. v basketbale, fitness, plavání, volejbale či v dalších jiných oblastech sportu; konkrétně pak v práci s mladými talenty a zájemci o jednotlivá odvětví sportu. Je všeobecně známo, že zájem o sport ze strany mládeže v posledních letech prudce klesá, a tak ve své práci taktéž přihlížím k možnostem, že o daný sport nebude postupem času příliš velký zájem a ubude počet sportovců v kategorii mládeže. Phillipe Chatrier, někdejší předseda Francouzské tenisové federace i Mezinárodní tenisové federace, kdysi prohlásil, že tenis patří mezi několik málo sportů, které díky své rozmanitosti dokážou aktivním způsobem provázet člověka od

kolébky až ke hrobu. Obrovský rozsah příležitostí pro mládež a děti od pěti let, které se již v tomto věku učí základy tenisu, stejně tak jako fenomenální nárůst kvality tenisu veteránů nezřídka přesahujících věk osmdesáti let ukazuje, že pan Chatrier se v charakteristice tohoto sportu nemýlil. (Jankovský, 2002) Zdá se, že tenis patří mezi sporty, kterých se pokles popularity až tolik netýká, přesto je díky statistikám známo, že stále méně dětí se věnuje tomuto bílému sportu.

Během období, kdy jsem sbírala podklady pro svou práci, jsem mimo jiné narazila i na to, že lidé, kteří získávají trenérskou licenci v oblasti tenisu, ať už I., II. či III. třídy, nejsou dostatečně nebo dokonce vůbec informováni o tom, jaké mají možnosti, pokud se budou chtít realizovat v oblasti trénování tenisu. Na takovéto otázky musí hledat odpovědi sami, což tato práce mnohým usnadní. Podává totiž široký soubor odpovědí na otázky, které se týkají trénování tenisu z pohledu (nejen) legislativy.

1.1 Trenérská činnost v historii tenisu

Podnět ke vzniku dnešního tenisu dal Angličan major Wingfield v roce 1874, kdy stanovil pravidla hry, kterou nazval Sféristika. Název TENIS vznikl patrně z francouzského „tenez“, což znamená: berte, chytejte. Tenis v naší zemi má dlouholetou tradici. První tenisový turnaj se hrál v parku knížat Kinských v Chocni již v roce 1879. Tenis na „palubovce“ se pak hrál v roce 1880 na zámku v Litomyšli, kde majitelé upravili k provozování tenisu jednu velkou síň. V Praze i na českém venkově bylo vybudováno velké množství míčoven. Historii organizovaného tenisu v Čechách evidujeme od roku 1893, kdy byl založen první český lawn tenisový klub: I. ČLTK Praha. (Jankovský, 2002) Podle historických odhadů již na konci 19. století působili v prvních tenisových klubech po celém světě trenéři, kteří se specializovali nejen na výuku tenisové hry, ale taktéž na kondiční přípravu a na zásady správného chování mladých gentlemanů a později i dam. Tenis byl od počátků považován za vznešený sport. Působnost trenéra byla tudíž širší než je to asi běžné v současné době.

V českých zemích se narodila spousta hráčů světové úrovně, kteří správně využili nejen svého talentu a píle, ale z velké části také zkušeností svých trenérů, kteří většinou zůstávají v pozadí. Před rokem 1989 samozřejmě nepřipadalo v úvahu nějaké soukromé podnikání v oblasti sportu a trenéři tudíž pracovali se svými svěřenci především ve svém volném čase. Po změně poměrů a uvolnění politického klimatu bylo povoleno soukromé podnikání, ale začátky v oblasti sportu byly spíše pomalejší. Přesto již na počátku devadesátých let minulého století vznikaly v Praze první střediska a soukromé školy, kde se vyučoval a trénoval tenis. První odvážlivci se pustili do práce s dětmi a po nepříliš dlouhé době sklízeli první úspěchy. Začala nová éra podnikání v oblasti práce s mládeží ve sportovní přípravě.

V prvních porevolučních měsících lidé teprve nacházeli sami sebe a hledali své uplatnění. Přesto už tehdy mnozí podnikavější projevíli zájem o podnikání v oblasti sportu a zažádali o živnostenské oprávnění na poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti tenisu nebo jiných sportovních odvětvích. Tento název živnosti přetrval až do dnešních dnů a je tou nejsnadnější možností, jak založit vlastní firmu, která se bude věnovat mladým nadějným sportovcům v kterémkoliv sportu. Jedinou podmínkou bylo a je dodnes vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání v oblasti tělesné kultury, tělovýchovy a sportu, nebo osvědčení o rekvalifikaci či jiný doklad o odborné způsobilosti vydaný institucí akreditovanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, případně jiným ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována. Problém vzniká tehdy, pokud nejste patřičně vzděláni a nevlastníte odpovídající trenérskou kvalifikaci. Pak už je pouze na odvážlivcích, zda-li si troufnou provozovat svou živnost na jiné oprávnění nebo dokonce bez jakýchkoliv právních náležitostí. Díky vývoji a úpravám Zákonu o živnostenském podnikání však dochází k mnoha změnám a v pozdějších letech je už o něco snazší podnikat v oblasti tělovýchovy mládeže.

Když se však vrátím k období počátku devadesátých let 20. století, našla jsem několik lidí, kteří tehdy svou živnost zahájili a provozují ji dodnes. Setkala jsem se hned se třemi takovými, kteří vlastní svou tenisovou školu pro mládež od roku 1990, respektive 1991. Všichni tři jsou ve svém zaměstnání naprosto spokojeni a dosáhli se svými svěřenci na několik úspěchů, ať už je to v reprezentaci žáků do 12 či 14 let nebo v individuálních turnajích. Stejně tak mají všichni společné to, že začínali s tenisem už v raném dětství a byli hráči, se kterými se, minimálně na republikové úrovni, muselo počítat. Jména jako Karel

Koželuh, Jiří Hřebec, Jan Kodeš st. Nebo Hana Mandlíková určitě netřeba představovat. Jen málokdo už dnes asi ví, že stejných, možná i lepších výsledků dosáhli se svými svěřenci a nesmazatelně se tak zapsali do české tenisové historie.

Karel Koželuh dosáhl na své první trenérské angažmá již ve dvanácti letech v tenisovém oddíle v Břežánkách. Ještě mu nebylo čtrnáct a už uzavřel smlouvu s mnichovským tenisovým klubem Iphitos za osmdesát marek měsíčně, byt a stravu. (Chvátal, 1984) Psal se rok 1909. V letech 1925 – 1930 a v roce 1932 se pak Karel Koželuh stal mistrem světa profesionálů.

Jiří Hřebec působí u mládeže dodnes a je jedním z nejkvalitnějších trenérů tenisu u nás. Ve své práci využívá dlouholetých zkušeností získaných z období své hráčské a dnes již dlouhé trenérské etapy života.

Tenis má v naší zemi dlouholetou tradici. To už zde jednou zaznělo. Co to ovšem znamená? V roce 1906 byla z podnětu I. ČLTK založena Česká ústřední tenisová asociace a jejím prvním předsedou se stal člen klubu Dr. Václav Duras (mimochodem – tenisový trenér). V roce 1920 se na dvorcích I. ČLTK hrálo první Mistrovství ČSR. V roce 1921 se ČSR poprvé zúčastňuje Davisova poháru. (Janovský, 2002) V roce 1980 tým Československa Davisův pohár vyhrál.

Československá tenisová škola měla odjakživa ve světě velmi dobrý zvuk. To potvrzuje nakonec i to, že v sedmdesátých letech minulého století čeští odborníci patentovali průpravnou hru na malých kurtech – pálkový tenis. V současné době je jeho nástupcem tzv. minitenis, který se opírá o nejnovější tenisové poznatky ve výchově malých hráčů. (Langerová, 2005) Minitenis se stal velmi oblíbený i v tenisových oddílech a školách, kde se mu spousta trenérů věnuje a hrají se již první mistrovská utkání v kategorii nejmladších tenistů.

1.1.1 Zaměstnání: Trenér

O dobrém tréninkovém vedení mladých tenistů v naší vlasti svědčí i řada týmových úspěchů chlapců v Galeově poháru, dívek v poháru Ann Soisbaultové a obou kategorií v individuálních soutěžích Orange Bowle. (Langerová, 2005). Ve velké míře mají podíl na získaných úspěších tenisoví trenéři a rodiče, kteří svým svěřencům většinou věnují celé své dny, měsíce i roky.

Před „sametovou revolucí“ byli trenéři sdružováni v jednotlivých klubech a za svou práci nevalně placeni. Často si je hráči sami vyhledávali a trenéři se jim pak věnovali ve svém volném čase po skončení své vlastní pracovní doby. U mnohých tenistů je známo, že svůj um pilovali u tréninkové stěny či při cvičných zápasech se svými vrstevníky nebo přáteli. Ten kdo se však chtěl stát opravdovým hráčem tenisu, musel s některým z trenérů spolupracovat.

Co všechno takové „zaměstnání“ obnášelo a vlastně obnáší i dnes? Dalo by se to rozepsat do jednotlivých bodů:

- a) Teoretické znalosti o tenise
- b) Praktické dovednosti
- c) Dostatek volného času
- d) Neustále sledování vývoje hráčských dovedností soupeřů
- e) Sledování nových trendů trénování
- f) Charakterové vlastnosti jako trpělivost, cílevědomost, pečlivost atd.
- g) Kapitál

To je samozřejmě jen obecný výčet toho, čím by měl být trenér vybaven. V dnešní době je spousta možností jak se dále vzdělávat. Dříve tomu ovšem takhle nebylo. Také proto patří můj obdiv lidem, kteří ze svých svěřenců opravdu vychovali hráče na světové úrovni a věnovali jim, bez přehánění, třetinu vlastního života. Mám na mysli například Hanu Mandlíkovou, která dlouhá léta spolupracovala s Janou Novotnou. Jsou tu ale i další a z těch současných ráda vyzdvihnu Jiřího Hřebce, jehož metody jsou vskutku originální, a pod jehož rukama již vyrostla řada hráčů, kteří se dnes na světových turnajích dokáží prosadit.

1.2 Administrativní podmínky

Představte si, že jste průměrný tenisový hráč ve věku, kdy už byste měli začít pomýšlet na své budoucí zaměstnání a způsob obživy. Jako vrcholový sportovec už nejspíš neuspějete a u tenisu byste rádi zůstali. Baví vás práce s lidmi, ať už s dětmi, dospívajícími či s dospělými. Tenisový trenér či podnikatel vám připadá jako ta nejlepší a nejpravděpodobnější volba. Pak už stačí jen zjistit jak na to. Pouze elán a nadšení pro dobrou věc pochopitelně nestačí...

1.2.1 Živnostenské podnikání

Nejčastějším řešením otázky soukromého podnikání je zavedení si vlastní živnosti a získání živnostenského oprávnění. Základní normou je zákon č. 455/1991 Sb. O živnostenském podnikání (živnostenský zákon), který upravuje podmínky pro vznik, změnu a zánik živnostenských oprávnění a kontrolu nad jejich dodržováním.

Na začátku devadesátých let – tedy vlastně docela nedávno – byl čas a trval něco přes rok, kdy podnikat jako živnostník mohl prakticky kdokoli a jakkoli. Od té doby se mnohé změnilo. Podnikání je dnes věcí náramně složitou. Živnostenský zákon totiž patří mezi nejčastěji měněné předpisy. Novelizací zažil něco kolem padesátky – pro zajímavost jen v roce 2000 byl novelizován šestnáctkrát!

Živnostenský zákon pod pojmem živnost rozumí soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. V definičním vymezení je zjevná vnitřní vazba mezi právními normami českého právního řádu, v tomto konkrétním případě zejména vazba na obchodní zákoník, který obdobným způsobem vymezuje pojem „podnikání“.

Pozornost je třeba věnovat závěrečné části definice „...za podmínek stanovených živnostenským zákonem,“ Živnost totiž není každá podnikatelská činnost. Živnostenský zákon nepřináší výčet činností, které lze za živnost označit, ale naopak obsahuje negativní vymezení, tj. výčet činností, které živnostmi nejsou a které jsou tudíž z působnosti živnostenského zákona vyjmuty. Výčet těchto živností (viz. ustanovení § 3 živnostenského

zákona) je poměrně rozsáhlý – obsahuje více než 40 oblastí činnosti a jednotlivých činností (např. činnost lékárníků, veterinářů, advokátů, notářů, znalců, tlumočnicků, pořádání loterií, hornická činnost, námořní doprava a mořský rybolov, zprostředkování zaměstnání, atp.)

Subjekty živnostenského podnikání mohou být jak fyzické, tak i právnické osoby, pokud splňují podmínky vymezené živnostenským zákonem. V zákoně je stanovena i rovnost tuzemských a zahraničních subjektů.

Živnost nemůže provozovat subjekt:

- na jehož majetek byl prohlášen konkurz a soud rozhodl, že provozování podniku má být ukončeno
- po dobu tří let poté, co soud zrušil konkurz proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení nebo že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu
- po dobu tří let po zamítnutí návrhu na konkurz pro nedostatek majetku
- kterému byl soudem nebo správním orgánem uložen zákaz činnosti, týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru, dokud zákaz trvá.

Fyzická osoba, která nesplňuje zvláštní podmínky vyžadované pro výkon živnosti řemeslné, vázané nebo pro udělení koncese (zejména odbornou způsobilost), může provozovat živnost pouze s pomocí odpovědného zástupce. Odpovědný zástupce pochopitelně musí splňovat všeobecné i speciální podmínky, musí hovořit česky, mít trvalý pobyt v ČR a nesmí u něj být dána některá z překážek živnosti uvedených výše v předchozím odstavci.

1.2.1.1 Podmínky provozování živnosti

Živnostenský zákon rozlišuje podmínky pro provozování živnosti:

1. všeobecné

- dosažení 18 let věku
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost (prokazuje se výpisem z rejstříku trestů)
- bezdlužnost (předložení dokladu o tom, že fyzická osoba nemá daňové nedoplatky vůči územním finančním orgánům státu (doklad vystaví místně příslušný finanční úřad)

U právnické osoby musí všeobecné podmínky splňovat odpovědný zástupce.

Bezúhonnost je často předmětem diskuze a mnoho lidí se mylně domnívá, že člověk, který má jakýkoliv záznam v trestním rejstříku, nesmí podnikat. To je omyl. Bezúhonným není podle živnostenského zákona ten, kdo byl odsouzen za jakýkoli úmyslný trestní čin k nepodmíněnému trestu – tedy musel do vězení – na dobu nejméně jednoho roku. A dále také ten, kdo spáchal trestný čin, který souvisí s předmětem podnikání. U těchto trestných činů není rozhodující, jaký trest byl uložen. Například peněžitý trest ve výši 1000 Kč je naprosto stejnou překážkou pro udělení živnostenského oprávnění jako třeba trest odnětí svobody na tři roky. Rozhodující je určit, zda-li ten či onen hříšek byl spáchán v souvislosti s předmětem podnikání, nebo ne. (Benátčanová, 2003)

2. speciální (zvláštní podmínky vyžadované u v zákoně určených živností)

- zejména odborná způsobilost (vzdělání, praxe, atp.)

U živností, které se věnují sportovní výchově mládeže, tudíž i u trénování tenisu, je odborná způsobilost jedním ze základních kritérií pro udělení živnostenského oprávnění. Získat ho můžete pouze jste-li držiteli licence Trenéra II. respektive I. třídy.

Podle § 7 odst. 2 Živnostenského zákona je taktéž stanoveno, že v případě změny nebo doplnění požadavků na odbornou způsobilost po vzniku živnostenského oprávnění se nepožaduje prokázání praxe u podnikatele, kterému trvá živnostenské oprávnění pro provozování dotčené živnosti, a u osoby, která vykonává funkci odpovědného zástupce pro dotčenou živnost, jestliže ji vykonávala již před touto změnou. (Živnostenský zákon, 2005)

1.2.1.2 Druhy živností

Živnostenský zákon rozlišuje tyto živnosti:

1. **ohlašovací** (pro jejich provozování stačí při splnění podmínek živnostenského zákona podat ohlášení)

Ohlašovací živnosti se dále dělí na:

- **živnosti volné** (obory upravuje nařízení vlády 140/2000 Sb., k získání živnostenského oprávnění k jejich provozování není nutno splňovat zvláštní podmínky)
 - **živnosti vázané** (jsou uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona, k získání živnostenského oprávnění k jejich provozování je nutno splňovat zvláštní podmínky)
 - **živnosti řemeslné** (jsou uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona, k získání živnostenského oprávnění k jejich provozování je nutno splňovat zvláštní podmínky)
2. **koncesované** (jsou uvedeny v příloze č. 3 živnostenského zákona, k získání živnostenského oprávnění k jejich provozování je nutno splňovat zvláštní podmínky)

Koncese je státní souhlas k provozování živnosti. Žádost o udělení koncese předkládá žadatel živnostenskému úřadu, který ji po obdržení postoupí k vyjádření příslušnému orgánu státní správy. Následně rozhoduje o udělení (nebo neudělení) koncese živnostenský úřad.

Zvláštní kategorií jsou pak **živnosti provozované průmyslovým způsobem**. Jedná se o takovou živnost, která v rámci jednoho pracovního procesu zahrnuje více činností, které samy o sobě naplňují znaky živnosti. Podnikatel pak odpovídá za to, že jednotlivé činnosti budou prováděny kvalifikovanými pracovníky, o nichž vede evidenci.

Podnikání ve sféře trénování tenisu či zřízení si vlastní tenisové školy spadá do živností vázaných. To znamená, že kromě všeobecných podmínek provozování živnosti musí fyzická či právnická osoba navíc splňovat zvláštní podmínky, které jsou v tomto případě zastoupeny odbornou způsobilostí. Jak již bylo napsáno výše, žadatel o udělení živnostenského oprávnění musí být držitelem licence tenisového trenéra a to I. nebo II. třídy. Průkaz trenéra III. třídy pro udělení živnostenského oprávnění v oblasti trénování nestačí!

1.2.1.3 Vznik a zánik živnostenského oprávnění

Pro vznik a druh živnostenského oprávnění je rozhodující, o jaký druh živnosti se jedná. Ohlašovací živnost lze provozovat již od okamžiku řádného ohlášení příslušnému živnostenskému úřadu, tedy před vystavením živnostenského oprávnění. Rozhoduje vůle podnikatele.

Řádným ohlášením se rozumí, že ohlášení živnosti obsahuje všechny náležitosti, které vyžaduje zákon, je doplněno přílohami, které prokazují v ohlášení uváděné skutečnosti (splnění podmínek všeobecných a případně i speciálních). Doklady se předkládají v originálech nebo v ověřených kopiích (případně v kopiích, u nichž úředník živnostenského úřadu sám ověří, že souhlasí originály). Ohlášení je vázáno na uhrazení správního poplatku. Výsledkem ohlašovacího procesu je vydání **živnostenského listu**.

V případě koncesovaných živností lze provozovat živnost až po udělení koncese, tedy nikoli od okamžiku řádného podání žádosti o její udělení.

Zákon rozlišuje čtyři způsoby zániku živnostenského oprávnění:

1. **smrtí podnikatele** – po smrti podnikatele může po omezenou dobu pokračovat v živnosti manžel nebo dědicové
2. **zánikem právnické osoby** – nepokračuje-li v živnosti na základě vlastního oprávnění právní nástupce
3. **zrušením živnostenského oprávnění** – živnostenský úřad může zrušit živnostenské oprávnění, pokud:

- podnikatel neplní stanovené podmínky
- nastaly u něj překážky živnosti
- podnikatel sám o zrušení živnostenského oprávnění požádal

4. uplynutím doby, na kterou bylo uděleno

Živnostenské oprávnění nemusí být za všech okolností zrušeno. Živnostenský úřad může rozhodnout o jeho pozastavení. (Sádovský, 2003)

1.2.1.4 Vázané živnosti

Do kategorie vázaných živností spadají takové činnosti, u kterých je podmínkou odborná způsobilost uvedená v příloze č. 2 Živnostenského zákona, není-li dále stanoveno jinak.

Zřízení živnostenského oprávnění na trénování tenisu spadá do skupiny 214 „Ostatní“ v kategorii vázaných živností. Přesný název oboru zní: **„Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti tenisu“**. Průkaz způsobilosti: vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání v oblasti tělesné kultury, tělovýchovy a sportu, nebo osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné způsobilosti vydaný institucí akreditovanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo jiným ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována. Ze zákona ohlašovatel vymezí předmět podnikání podle § 45 odst. 4 věty první zákona č. 455/1991 Sb., ve znění zákona 286/1995 Sb., v souladu s předloženými doklady o odborné způsobilosti. (Živnostenský zákon, ÚZ, 2005)

Kromě odborné způsobilosti je nutné při ohlášení živnosti předložit řádně vyplněný originál formuláře *Ohlášení živnosti* (viz příloha 1) nebo jednotný registrační formulář (viz příloha 2), dále pak *Výpis z rejstříku trestů* (viz příloha 3), který nesmí být starší než tři měsíce a pokud ohlašovatel živnosti dosud nepodnikal, pak také originál řádně vyplněného formuláře *Prohlášení o nepodnikání* (viz příloha 4).

1.2.2 Další zákony

Jak už bylo uvedeno v předešlé kapitole, Živnostenský zákon velmi úzce souvisí i s dalšími zákony České republiky. V první řadě je to *Občanský zákoník* a *Zákoník práce*, v neposlední pak *Zákon o daních z příjmu*. Je nezbytné všechny dodržovat, aby živnost mohla bez problémů fungovat a nedocházelo k žádným nedorozuměním. Že neznalost zákona neomlouvá, je holý fakt, který by měl každý podnikatel vzít na vědomí.

1.2.2.1 Občanský zákoník

Občanským zákoníkem se řídí naprostá většina vztahů, v nichž na jedné straně vystupuje podnikatel a na druhé straně nepodnikatelský subjekt – především jako zákazník, klient či spotřebitel, někdy ale i jako obchodní partner. Občanský zákoník upravuje majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, jakož i vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, pokud tyto občanskoprávní vztahy neupravují jiné zákony. (Občanský zákoník, 2005)

Občanský zákoník mimo jiné upravuje smlouvy mezi jejími účastníky, práva a povinnosti občanů státu, věcná práva, vlastnická práva a mnoho jiného. Stejně jako u jiných zákonů, i zde dochází k neustálým novelizacím. Od roku 2001 jich bylo provedeno sedm.

Z hlediska problematiky založení tenisové školy je nejdůležitější znalost občanskoprávních vztahů a jejich ochrany, které jsou obsaženy v § 1 - § 6 Občanského zákoníku. Pokud by došlo k situaci, že živnost či firma by byla založena dvěma a více lidmi, zahrnuje občanský zákoník právní úpravu spoluvlastnictví. Pokud má jedna věc, v tomto případě firma, více vlastníků jedná se o spoluvlastnictví. Zákon rozlišuje spoluvlastnictví:

1. podílové (podíl je míra, jakou se spoluvlastníci podílejí na právech a povinnostech k věci; rozhoduje se zpravidla většinou; spoluvlastníci mají předkupní právo); podíl může být buď ideální (abstraktní) nebo reálný (konkrétní); podílové spoluvlastnictví může zaniknout:

- zánikem věci
 - dohodou spoluvlastníků
 - rozhodnutím soudu
2. společné jmění (dříve: bezpodílové spoluvlastnictví); může vzniknout pouze mezi manželi a spadá do něj jak majetek, tak i závazky; společné jmění může být zúženo nebo rozšířeno dohodou; společné jmění zaniká
- zánikem manželství
 - rozhodnutím soudu

Vypořádání společného jmění může být realizováno:

- dohodou bývalých spoluvlastníků
- rozhodnutím soudu
- plynutím času (po třech letech u věcí movitých vzniká vlastnictví tomu, kdo je užívá, u nemovitostí se společné jmění mění na podílové spoluvlastnictví)

1.2.2.2 Zákoník práce

Zákoník práce je základním právním předpisem, který upravuje naprostou většinu pracovněprávních vztahů, k nimž dochází mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Povinnost zaměstnavatelů zajišťovat plnění svých úkolů především pomocí zaměstnanců v pracovním poměru je také hlavním důvodem, proč zákoník práce je snad „nejčtenější“ právní normou široké veřejnosti. (Zákoník práce, 2007)

Z pohledu podnikatele v oblasti tenisové výchovy mládeže je nejdůležitější znalost práv a povinností zaměstnavatele, pokud tedy zaměstnává další trenéry či další osoby, které jsou k podnikateli v pracovněprávním vztahu. Mezi hlavní povinnosti zaměstnavatele, jak je uvádí zákoník práce, patří zejména:

- a) přidělovat zaměstnanci práci podle smlouvy
- b) platit zaměstnanci za vykonanou práci mzdu
- c) rozvrhnout pracovní dobu v souladu s právními předpisy
- d) vytvářet podmínky pro úspěšnou a bezpečnou práci
- e) určit zaměstnanci nástup na dovolenou

- f) umožnit zaměstnancům ve všech směnách stravování
- g) zajistit bezpečnou úschovu svršků a osobních věcí i obvyklých dopravních prostředků (za obvyklý dopravní prostředek se nepovažuje osobní automobil)
- h) kontrolovat věci vnášené nebo odnášené zaměstnanci
- i) dodržovat podmínky předpisů a smlouvy
- j) seznámit zaměstnance s pracovním řádem a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při nástupu do práce
- k) zaměstnávat osoby se změněnou pracovní schopností na vhodných místech a vytvářet jim podmínky pro co nejširší a trvalé pracovní uplatnění
- l) zajistit mladistvým lékařské vyšetření (před vstupem do pracovního poměru a pak opakovaně jedenkrát za rok)

Od 1. 1. 2007 vešel v platnost nový Zákoník práce a stal se předmětem mnoha diskuzí. Vzápětí došlo také k několika novelizacím a vydáním směrnic, které se vztahují k jednotlivým pracovním odvětvím. Co se však týká problematiky této práce, nedošlo k žádným výraznějším změnám, které by zde bylo potřeba uvádět.

1.2.2.3 Zákon o daních z příjmu

Daň z příjmu musí samozřejmě zaplatit každá osoba, který nějaký příjem má, tudíž i podnikatel. Zákon o daních z příjmu prošel novelami v roce 2004, kdy byla Česká republika přijata do Evropské Unie. Normy EU si vyžádaly drobnější úpravy, které se týkají především příjmů ze závislé činnosti, ostatních příjmů a zdrojů příjmů.

Za příjmy ze zdrojů na území České republiky se u poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 považují:

- a) příjmy z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny
- b) příjmy ze závislé činnosti (zaměstnání)
- c) příjmy ze služeb s výjimkou provádění stavebně montážních projektů, příjmy z obchodního, technického nebo jiného poradenství, řídicí a zprostředkovatelské činnosti a obdobných činností poskytovaných na území České republiky
- d) příjmy z prodeje nemovitostí umístěných na území České republiky a z práv s nimi spojených

- e) příjmy z užívání nemovitostí (jejich částí) včetně bytů (jejich částí) umístěných na území České republiky
- f) příjmy
 1. z nezávislé činnosti, např. architekta, lékaře, inženýra, právníka, vědce, učitele, trenéra, umělce, daňového či účetního poradce a podobných profesí, vykonávané na území České republiky
 2. z osobně vykonávané činnosti na území České republiky nebo zde zhodnocované veřejně vystupujícího umělce, sportovce, artisty a spoluúčinkujících osob, bez ohledu na to, komu tyto příjmy plynou a z jakého právního vztahu (ÚZ, 2004)

O úpravě v placení daní z příjmu v současné době vláda České republiky jedná a otázkou pouze zůstává, zda-li bude jednotná pro všechny občany státu, či zda-li se i nadále bude odvíjet od výše příjmu.

1.3 Materiální zabezpečení

Staré německé přísloví praví: „Kdo nic nemá, nemůže nic ztratit.“ K tomu, aby tenisová škola mohla začít prosperovat je však velmi důležité s nějakým „kapitálem“ začít. Nákup míčů, pronájem dvorce či dvorců, zajištění haly pro zimní sezónu, výukové pomůcky apod., je nezbytné si před zahájením živnosti obstarat. Výdaje nejsou tak vysoké, aby si začínající podnikatel musel nadělat dluhy. Samozřejmě, že záleží na místě a především pak na rozsahu podnikání.

Pro ilustraci uvádím konkrétní případ jednoho nejmenovaného respondenta: Mladý muž se rozhodl otevřít si svou malou tenisovou školu pro cca 30 dětí ve městě, které čítá 10 000 – 12 000 obyvatel. Nakoupil sadu 60 míčů i s tréninkovým košem, domluvil se na pronájmu dvorců, které patří neziskové organizaci Sokol, obstaral si Živnostenské oprávnění, uspořádal nábor žáků v 1. a 2. třídě základní školy, vytisknul několik letáků a informoval veřejnost prostřednictvím místního tisku. K tomu ještě nakoupil 5 švihadel, kužely, pěnové míče a dvě dětské rakety a mohl začít. Počáteční investice činila 10 350 Kč, když nepočítáme dopravné a časové vytížení. Za první letní sezónu činil čistý zisk z činnosti zaokrouhleně 55 000 Kč. Zisk z činnosti se rok od roku zvyšoval díky širší členské základně dětí a dnes, po 6-ti letech, se mladý muž trenérskou činností velmi dobře užívá.

Rozpis počátečních investic:

1. sada 60 míčů + tréninkový koš	6 500 Kč
2. ohlášení živnosti + výpis z rejstříku trestů	150 Kč
3. členské příspěvky Sokol	1 000 Kč
4. nábor dětí, propagace	500 Kč
5. výukové pomůcky	2 200 Kč

Celkem: 10 350 Kč

Samozřejmě, že podnikání v jiném (větším) městě a s širší klientelou bude vyžadovat větší počáteční investice, přesto se domnívám, že uvedený příklad je dobrou předzvěstí úspěchu. Během získávání materiálů pro diplomovou práci jsem se setkala s více než třemi desítkami trenérů a podnikatelů, kteří působí v oblasti tenisové výuky mládeže a ani jeden z nich si nestěžoval na to, že by se podnikání nedařilo. Ať už se jednalo o pražské tenisové školy či o školy v malých obcích.

1.3.1 Trenérské školy a podnikání

Na trenérských školách se zatím nevyučují předměty, které by se dotýkaly problematiky podnikání ve sportu, což úspěšné absolventy staví do pozice, že si vše musí zjistit sami. Dozajista je to vede k jakési samostatnosti, avšak stojí za zvážení, zda-li by nějaký předmět vztahující se k tématu neměl být do výuky zařazen. Shrnutí velkého počtu možností jak podnikat, by přinejmenším zabralo jeden semestr na vysoké škole.

Dobří trenéři jsou předurčení k tomu, aby ve svém oboru setrvali a k legalizaci svého zaměstnání potřebují znát zákony ČR a své možnosti. Samostudium je náročné nejen časově, ale k některým informacím je i nesnadný přístup.

1.4 Podnikání ve sportu

Jakmile trenér začne dávat placené hodiny, musí si uvědomit, že si vlastně založil živnost. Živnost zvaná „trenér“ zahrnuje mnoho důležitých prvků, jež je třeba vzít v úvahu, má-li být takové podnikání efektivní. To, že někdo byl dobrým hráčem, ještě automaticky neznamena, že bude i dobrým trenérem. Trénovat sport je něco zcela jiného než nějaký sport provozovat. Z tohoto důvodu by dotyčný měl nejprve absolvovat trenérský kurz uznávaný národním svazem v daném sportovním odvětví, na jehož konci bude lépe připraven dostát požadavkům, které klade trenérská práce. Po získání příslušné kvalifikace by dotyčný neměl litovat vynaloženého úsilí a nadále navštěvovat pravidelné doškolovací trenérské kurzy.

1.4.1 Vývoj sportu – obecný exkurz

Stanislav Sádovský ve své knize *Základy práva* (2003) uvádí, že sport a sportování mají své kořeny už v hluboké minulosti. Vycházejí ze starořeckého ideálu péče o tělo a duši KALOKAGATHIA; jeho pozdější interpretace – orientovaná pouze na tělo – na duševní rozměr zapomínala.

Moderní společnost vnímá sport jinak. „Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“ Takto vymezuje pojem sport Evropská charta sportu.

Pro přesnost je i tak žádoucí definovat rozdíly mezi sportem a tělovýchovou, tedy pojmy s odlišnými významy, běžně historicky užívanými i u nás. Tělovýchova je širším a *sui generis* základnějším pojetím cílených tělesných aktivit zaměřených na upevňování zdraví a udržování, respektive zvyšování fyzické zdatnosti. Zdraví a fyzická zdatnost je hlavním cílem. Tělovýchova je organizována jak státem prostřednictvím povinné tělesné výchovy na školách či obdobných výchovně vzdělávacích institucích, tak dobrovolnými tělovýchovnými spolky, sdruženími a organizacemi. Oproti tomu sport je užším pojmem. I tady lze nalézt výraznou podporu ze strany státu, avšak cílem není jen upevňování fyzické kondice a zdraví,

ale především sportovní výkony a výsledky. Obě oblasti však mají společné kořeny v ARETÉ. Areté je neměřitelné, nehmatné, neviditelné. Je to prožitek, prožitek nesdělitelný, protože neexistuje měřítko ani přirovnání. „Areté je moc, skrze niž se stupňuje procesualita k nejvyšší dokonalosti,“ jak ve své knize uvádí Hogenová (2000).

Nejpodstatnějším rozdílem mezi tělovýchovou a sportem však je především nesoutěžní charakter tělovýchovy a existence mnohem přísnějších a propracovanějších pravidel u sportu. Jestliže tělovýchova staví především na etice, morálce a zvycích, pak pro sport, a to zejména sport v moderní době, jsou životně důležité propracované systémy hmotných a procesních norem. Turistika nebo společná cvičení sokolů nepochybně vyžadují určitá pravidla chování a existence těchto pravidel zase vyžaduje ustanovení orgánů, které budou rozhodovat, zda jistým chováním k porušení takových pravidel došlo. Co však absentuje je soutěž či soupeření.

Kromě sportu a tělovýchovy je nutné se zmínit i o „sportování“. Sportování jakožto naprosto neorganizovaná činnost je založeno na čistě pseudosmluvním vztahu dvou či více stran, přičemž dodržování sportovních pravidel a posuzování, zda jsou tato pravidla dodržována, je věcí etiky a dohody stran.

„Sportovní hru a sportovní soutěž, každé sportovní a tělovýchovné utkání i turistiku také ovládají pravidla. Závodění a soutěžení bez pravidel, která by platila stejně pro každého, není závod ani soutěž,“ jak ve svém díle uvádí Prusák (1985).

Podstata sportu ale tkví nejen v existenci pravidel. Neméně důležitou součástí je jeho organizovanost a na základě této organizovanosti i fungování struktury vertikálně horizontálně členěných sportovních orgánů nadaných příslušnými normotvornými, výkonnými, rozhodovacími, kontrolními a donucovacími pravomocemi, tedy prvky, které oblast sportování postrádá.

1.4.2 Sport a funkce státu

Význam tělovýchovy, sportu a z nich pramenící fyzické zdatnosti příslušníků lidské společnosti nebyl státem a jeho orgány podceňován nikdy. Přímá úměra jako výsledek srovnání silných jedinců s pozicí státu (skupiny, společenství) v daném prostředí platila v sociálně a teritoriálně nestabilní době dvojnásob. A stejně tak byla už ve starověku známa funkce pasivní sportovní podívané jakožto ventilu nezdravého vnitřního sociálního přepětí.

Avšak bylo by poněkud zkratkovitě redukovat tělovýchovu a sport na součást náplně pouze dvou funkcí státu. Struktura je výrazně složitější:

Z hlediska vnitřních funkcí státu tvoří sport a tělovýchova součást náplně:

- zdokonalování ekonomického systému společnosti a zvyšování jeho výkonnosti (tím, že fyzicky zdatní a zrekreovaní jedinci mají vyšší pracovní výkonnost, menší nemocnost a prostřednictvím sportovního odregování snížené sociální a psychické zátěže a stresy)
- zabezpečení individuálních, společensky žádoucích potřeb příslušníků společnosti (vytvářením podmínek v podobě budování sportovišť, systémů sportovních organizací a klubů nebo například povinnými lékařskými prohlídkami sportovců)
- Rozvoje národních a kulturních tradic a hodnot i v oblasti tělovýchovy a sportu zabezpečení efektivní činnosti institucí povolaných chránit svobodu (případně udržovat nesvobodu), práva (a dohlížet na dodržování povinností) a majetek příslušníků společnosti bezprostředního rozvoje soustavy tělovýchovy a sportu (zejména povolování a preference určitých druhů sportu, zákaz druhů jiných, ovlivňování a optimalizace podmínek těch druhů sportu, které vyhovují vládnoucí ideologii, rovněž tak formou státního řízení tělovýchovy a sportu prostřednictvím státních orgánů se specifickou kompetencí vydávat závazné právní předpisy).

Z hlediska vnějších funkcí státu, které jsou s vnitřními funkcemi úzce provázané, tvoří sport a tělovýchova součást náplně:

- obranné funkce státu (fyzicky zdatní příslušníci ozbrojených sil jsou lépe schopni zajistit stát před napadením zvenčí);
- prosazování jeho zájmů v zahraničí
- vytváření podmínek pro rozvíjení vztahů a styků s ostatními společnostmi

1.4.3 Právní rámec sportu v ČR

Z hlediska budování organizační struktury sportu v ČR je základní právní normou zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších novel, jak uvádí Občanský zákoník (2005). Tento zákon vychází z článku 20 Listiny základních práv a svobod a fakticky ho provádí. Článek 20 Listiny základních lidských práv a svobod, který upravuje spolčovací (sdružovací) právo, stanoví v prvním odstavci: „*Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.*“ Hovoří o „svobodném“ sdružování, takže nikdo nemůže být ke sdružování nucen a každý může ze sdružení stejně svobodně vystoupit. Tomu odpovídá i dikce § 3 zákona č. 83/1990 Sb. (Sádovský, 2003) Je nutné zdůraznit, že spolčování (sdružování) podle zákona č. 83/1990 Sb. Není jedinou alternativou pro zapojení do prostředí organizovaného sportu, ale je rozhodně nejběžnější formou. Existují pochopitelně právní subjekty, které se aktivně účastní života ve sféře organizovaného sportu a nejsou občanskými sdruženími ve smyslu zákona o sdružování. Řada prvoligových fotbalových či extraligových hokejových oddílů má podobu akciových společností (podle obchodního práva).

V této souvislosti je nepochybně zajímavé zamyslet se nad situací v organizovaném, zejména vrcholovém sportu. Lze konstatovat naplnění tohoto demokratického a ústavně zakotveného principu? Situace, kdy by se mohl jednotlivec profesionálně realizovat ve vybrané sportovní oblasti, aniž by byl organizovaným členem sportovního sdružení (subjektu), bude spíše výjimečná. Ona dobrovolnost má ve vazbě na sportovní prostředí tedy podobu spíše proklamační než praktickou.

Zákon o sdružování občanů reguluje jako právní norma vztahy v oblasti sportu svým způsobem sekundárně, odvozeně. Regulace sportovních vztahů je jen částí z množiny sociálních vztahů, jež jsou tímto zákonem regulovány. Speciální normou určenou k regulaci vztahů v oblasti sportu je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, který vymezuje zejména úkoly orgánů státní správy. Jiná výlučně do oblasti sportu směřující norma neexistuje. Právní normy, které by odrážely specifické okolnosti právních skutečností rezultujících ze sportu, doposud nebyly přijaty. Je ovšem otázkou, zda vůbec někdy a v jaké podobě přijaty budou.

Pokud se týká působení dalších obecně závazných právních norem pro oblast sportu, je nutno zdůraznit, že existují při jistém zjednodušení přinejmenším tři teoreticko-právní koncepce, jak lze na tento problém nahlížet. Platí však aktuální úprava, tj. že z teritoriální a osobní působnosti obecně závazných právních norem (těmi jsou zejména občanský zákoník a trestní zákon) nelze vyjmout žádné teritorium (sportoviště) ani žádného člena společnosti – tedy ani sportovce na sportovišti při sportovní činnosti.

Odpovědnost i ze sportovních činností je jednoznačně objektivně podřízena obecné právní úpravě a lze poměrně kategoricky prohlásit, že musí být uplatňována. Avšak stejně kategoricky je potřeba upozornit na potřebu citlivého posuzování konkrétních případů, protože univerzální postup (nebo řešení) neexistuje a musí se vždy odvíjet od daných okolností.

Nicméně řídit se zásadou plošné aplikace právní odpovědnosti bez rozdílu (ve smyslu jejího uplatňování na důsledky sportovních aktivit) by bylo, pokud nebudeme brát v úvahu efekt, s jakým by se takový přístup projektoval přímo do podstaty sportu, jednak z celospolečenského hlediska kontraproduktivní a jednak narušením samotného smyslu sportu, jakožto formy modifikované (z ní pocházející) hry.

2. Výzkumná část

Jak uvádí Hendl (2005), neexistuje úplně jednotná terminologie pro označování metodologie v magisterských a disertačních pracích speciálně a výzkumných pracích obecně. Podle Maucha a Birche (1998) vznikl upravený seznam 20 typů identifikovaných metodologií spolu s jejich charakteristikou. Jistě však existují ještě další typy. V jedné výzkumné práci se mohou navíc uplatnit dvě nebo více metodologií najednou. Jedna metodologie může také používat procedury jiného přístupu.

Pro svou výzkumnou část diplomové práce jsem zvolila kvalitativní studii. Jedná se o obecný styl nebo formu výzkumu spíše než o specifickou metodologii. Ve skutečnosti kvalitativní výzkum využívá mnoho metodologií a přístupů, které mohou být využity výzkumy jiných typů. Výzkumná část se týká taktéž metody explorační, což je zkoumání relativně neznámé oblasti za účelem vyhledání nebo podrobnějšího popsání objektů nebo fenoménů obvykle s cílem jim lépe porozumět.

Neexistuje jediný obecně uznávaný způsob jak vymezit nebo dělat kvalitativní výzkum. Na začátku svého výzkumu jsem si vybrala téma a určila základní výzkumné otázky.

- Jaké existují právní možnosti pro provozování tenisové školy?
- Co vše je nezbytné podniknout k získání živnostenského oprávnění?
- Je podnikání ve sportovní přípravě mládeže ekonomicky výhodné?
- Je výhodnější trénování tenisu či podnikání v jiné oblasti sportu?

Svůj výzkum jsem směřovala k tomu, abych zjistila podmínky pro vznik a provozování živnosti v oblasti tenisové školy pro mládež. „Práce kvalitativního výzkumníka je přirovnávána k činnosti detektiva.“ (Hendl, 2005). Pro získání dat jsem musela vyhledávat a analyzovat jakékoliv informace, které přispívají k osvětlení mnou položených výzkumných otázek, seznámit se s chodem úřadů a oslovit neznámé lidi, kteří jsou na úředních místech zaměstnáni nebo již provozují tenisovou školu.

„V sociálních vědách empirický výzkum dochází k poznatkům pomocí systematické analýzy dat získaných nějakým metodologicky podloženým způsobem. Jak data, tak techniky analýzy mají velmi rozmanitý charakter.“ (Hendl, 2005). Metodou výzkumu, kterou jsem si pro svou práci vybrala, je rozhovor. Konkrétně pak rozhovor pomocí návodu, díky kterému jsem nahlédla do zákulisí již fungujících tenisových škol a dalších sportovních zařízení. Metodu rozhovoru jsem zvolila z důvodů lepší možnosti získání důvěry u respondentů a možnosti reagovat na místě na jejich odpovědi a položit i doplňující otázky.

Druhou metodou výzkumu je analýza dokumentů, konkrétně pak zákonů České republiky (živnostenský zákon, zákoník práce, občanský zákoník a zákon o daních z příjmu). Všechny výše uvedené sbírky zákonů jsem přečetla a postupně vybrala jednotlivé odstavce a paragrafy, které bezprostředně souvisí s tématem mé práce.

Kromě studia zákonů ČR, jsem také oslovila pracovnice živnostenského úřadu, finančního úřadu a úřadu práce, všechny v Teplicích. Teplice jsem si zvolila především z důvodu dobré dopravní dostupnosti. Na všech třech úřadech mi kompetentní zaměstnankyně vyšly vstříc a poskytly mi maximum informací, které se vztahují k problematice podnikání ve sportu, konkrétně pak k trénování mládeže.

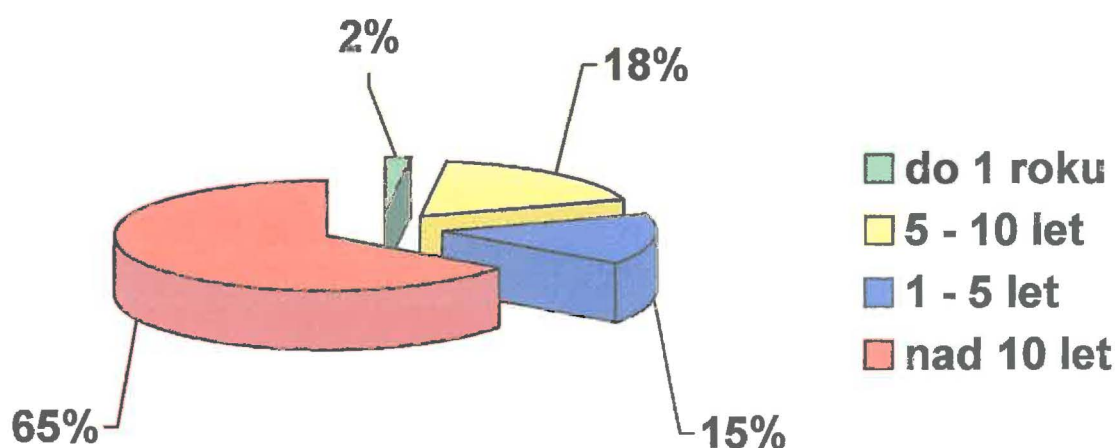
2.1 Charakteristika výzkumného souboru

V rámci výzkumné metody rozhovorů pomocí návodu, jsem celkem oslovila 25 respondentů ve třech vybraných krajích České republiky (Ústecký kraj, Praha, Moravskoslezský kraj), kteří mají s podnikáním v oblasti tenisu vlastní zkušenosti a pěti z nich jsem byla odmítnuta. Především z důvodu ochrany soukromí, jak sami uvedli. Respondenty jsem si vybrala na základě jejich vlastní prezentace a reklamy na internetu a v časopisech se sportovní tematikou. K osloveným respondentům jsem navíc přidala své vlastní zkušenosti, protože se domnívám, že můj výzkum tak má vyšší vypovídací hodnotu a mohu srovnávat na základě vlastních zkušeností. Ke konfrontaci s jinými sportovními odvětvími jsem oslovila 12 respondentů, z nichž spolupráci neodmítnul žádný. Tito respondenti podnikají v oblasti sportovní přípravy mládeže v basketbalu a fitness. Výše uvedené kraje jsem si vybrala především z finančních a časových důvodů a také z důvodu dopravní dostupnosti.

Lidé podnikající v trenérské činnosti byli ve věkovém rozmezí od 23 do 55 let. 75% dotázaných patřilo do skupiny nad 40 let. Mezi oslovenými byly pouze tři ženy. U basketbalu a fitness se věkové rozmezí pohybovalo mezi 30 až 40 lety a všichni dotázaní byli muži. Při rozhovorech s muži jsem nepozorovala žádné napětí ani zábrany, zatímco ženy na mě působily ostražitěji a odměřeněji.

Dvě procenta dotázaných pracují v oblasti trenérské činnosti v kategorii dětí méně než rok, 15% dotázaných od 1 do 5 let, 18% dotázaných od 5 do 10 let a zbývajících 65% dotázaných pracuje s dětmi na tenisových dvorcích více než 10 let, což svědčí o dlouholetých zkušenostech a možnosti bilancování ze strany respondentů. Já osobně provozuji svou tenisovou školu dva roky.

Procentuální vyjádření délky podnikání v tenise u dotázaných respondentů

Obr. 1

Dalším aspektem, který přispívá ke kvalitě získaných informací je ten, že všichni dotázaní spolupracují s více než 20 dětmi, což je dostatečné množství pro to, aby se trénování věnovali jako svému zaměstnání a dokázali se uživit. Na otázku s jakou trenérskou licenci respondenti podnikají se sešlo odpovědí více. 70% dotázaných získalo trenérskou licenci „Trenér tenisu II. třídy“, 20% respondentů vlastní licenci „Trenér tenisu I. třídy“ a 10% oslovených pracuje s dětmi na základě vystudování tělovýchovných institutů či vysokých a trenérských škol se zaměřením na tenis.

Procentuální vyjádření počtu dětí a získaná trenérská kvalifikace v tenise u dotázaných respondentů

Procentuální vyjádření počtu dětí	Počet dětí	Procentuální vyjádření získané kvalifikace v tenise	Trenérská kvalifikace
20%	20 - 30	70%	Trenér II. třídy
73%	30 – 40	20%	Trenér I. třídy
7%	nad 40	10%	Studium tělovýchovy

Obr. 2

Navíc 90% dotázaných odpovědělo, že se i nadále ve svém oboru vzdělává, minimálně četbou odborných časopisů nebo navštěvují semináře, které se v České republice pravidelně pořádají. Na mnohých se setkali i se zahraničními odborníky a využívají ve své praxi jejich dlouholetých zkušeností.

2.2 Metody získávání dat

Při výběru metod získávání dat jsem se řídila tím, co vlastně chci zjistit a čeho dosáhnout. Mým cílem bylo zjistit současné podmínky soukromého podnikání v oblasti tenisové trenérské činnosti. Tyto podmínky jsem zjišťovala na základě subjektivních výpovědí dotázaných respondentů pomocí rozhovorů podle návodu a takto získaná data jsem poté potvrdila objektivním zkoumáním dokumentů – zákonů ČR.

Rozhovory podle návodu patří do kvalitativního dotazování. Hlavní skupinu metod sběru dat ve výzkumu tvoří naslouchání vyprávění, kladení otázek lidem a získávání jejich odpovědí. Dotazování obecně zahrnuje několik typů rozhovorů. Vybrala jsem si rozhovor podle návodu, který představuje seznam otázek nebo témat, která je nutné v rámci rozhovoru probrat. V příloze č. 5 uvádím seznam otázek, který byl k vedení rozhovorů podle návodu použit. Příprava otázek k rozhovoru mi zajistila, že jsem se skutečně dostala na všechna, pro mě jako tazatele, zajímavá témata. Formulaci otázek jsem pouze přizpůsobovala konkrétnímu respondentovi a prostředí, v jakém se samotný rozhovor odehrával. Nejčastěji jsem se s oslovenými setkávala na tenisových dvorcích v přestávce mezi tréninky nebo v klubovnách tenisových oddílů. Snažila jsem se vždy vybrat prostředí, kde se bude respondent cítit dobře a sebejistě. Seznam otázek jsem vytvořila sama ve spolupráci s vedoucím práce a po konzultaci s odborníky z oboru metodologie diplomové práce.

Dvacet dotázaných zodpovědělo všechny mé otázky a mnohdy se rozpovídali i mimo téma. Se souhlasem respondentů jsem rozhovor nahrávala na diktafon a poté přepisovala do elektronické podoby.

Jak uvádí Hendl (2005), analýza dokumentů patří k standardní aktivitě kvalitativního výzkumu. Dokumenty – všechno napsané nebo prostě zaznamenané – mohou být podrobeny analýze z různých hledisek. Výhodou dokumentů je okolnost, že data nejsou vystavena působení zdrojů chyb nebo zkreslení, jež vznikají při uskutečňování rozhovorů nebo pozorování, měření a testování. V těchto případech přítomnost výzkumníka nebo jiné faktory v důsledku výzkumných aktivit ovlivňují myšlení a chování zkoumaných jedinců. Subjektivita výzkumníka hraje roli při výběru dokumentů, ale ne v informacích, které jsou obsaženy v dokumentech. Úřední listiny a akta se zpravidla považují za jistější. Sbírký zákonů, které se staly předmětem mého zkoumání udávají přesná znění zákonů a jejich

novelizací, takže validita dokumentů je stoprocentně zajištěna. Analýza dokumentů je důležitá z toho důvodu, že se jedná o časově vzdálené události, informace. Ačkoliv se jednotlivé zákony, kterým jsem se během své práce věnovala, neustále mění a novelizují, přetrvávají i takové, které platili už před rokem 1989. Dokumenty v mé práci doplňují data získaná rozhovory a tvoří základ teoretické části diplomové práce.

Ze sbírek zákonů, které vyšly na území České republiky, jsem se zabývala především Živnostenským zákonem ve svém úplném znění, Zákoníkem práce, Občanským zákoníkem a Zákonem o daních z příjmu. V uvedených sbírkách jsem hledala možnosti pro využití v rámci podnikání v oblasti sportu. Za tímto účelem jsem taktéž navštívila Živnostenský úřad v Teplicích, Úřad práce v Teplicích a finanční úřad, kde mi poskytli praktické informace, jak postupovat při založení tenisové školy.

Ve své práci jsem se věnovala především úředním dokumentům, jež jsou psané a k dispozici jak v knižní podobě, tak také v podobě elektronické na stránkách jednotlivých úřadů, které jsem uvedla výše. Zařadit analýzu zákonů do výzkumu je velice obtížné, nejvýstižněji tento problém zahrnuje kritický výzkum, kterého jsem se držela. V tomto výzkumu jde o to, dostat se pod povrch odcizujícím pojmům, vysvětlit jejich fungování, osvětlit mýty a iluze, ukázat lidem, jaké existují možnosti k dosažení oprávněných sociálních cílů, jak ve své knize uvádí Hendl (2005). V teoretické části práce uvádím ucelený obraz zákonů, které se přímo dotýkají problematiky. K tomuto cíli byl také směřován výzkum analýzy dokumentů, který spočíval především ve vyhledání informací vztahujících se k tématu diplomové práce, tudíž k problematice založení tenisové školy pro mládež.

Využití vlastních zkušeností může být také zařazeno do výzkumných metod. Před dvěma lety jsem založila vlastní tenisovou školu pro mládež, abych (mimo jiné) mohla srovnávat své zkušenosti se zkušenostmi dotázaných. Již tehdy vznikl první nápad pro téma mé diplomové práce. Tato metoda výzkumu může být zařazena do varianty metodologické i kvalitativní studie.

2.3 Zpracování dat

Ve své práci prezentuji především data, která vypovídají o podmínkách provozování tenisové školy a o ekonomické stránce soukromého podnikání v trenérské činnosti. Tato data mohou sloužit budoucím trenérům – podnikatelům v jejich samotné trenérské praxi.

Data získaná z rozhovorů pomocí návodu byla zpracována do elektronické podoby přepisem z audio nahrávek a jsou prezentována formou tabulek a grafů (zobrazení). V prezentaci dat jsem rovněž využila svou dvouletou zkušenost s vlastním podnikáním v oblasti trénování tenisu dětí. Grafické zobrazení je častou formou prezentace kvalitativního výzkumu. Zvolená forma zobrazení mě nutila k abstrakci a výběru z velkého množství informací tak, aby bylo možné data zobrazit pomocí několika obrázků.

Ze sbírek zákonů, které vyšly na území České republiky jsem se zabývala především Živnostenským zákonem ve svém úplném znění, Zákoníkem práce, Občanským zákoníkem a Zákonem o daních z příjmu. V uvedených sbírkách jsem hledala možnosti pro využití v rámci podnikání v oblasti sportu. Za tímto účelem jsem taktéž navštívila Živnostenský úřad v Teplicích, Úřad práce v Teplicích a finanční úřad, kde mi poskytli praktické informace, jak postupovat při založení tenisové školy.

Na základě znalostí výše uvedených zákonů a informací získaných od pracovníků zmiňovaných úřadů uvádím tabulku, která zahrnuje nezbytné administrativní úkony, předcházející získání živnostenského oprávnění na provozování tenisové školy.

Tabulka administrativních úkonů
před a po získání živnostenského oprávnění

PŘED ZÍSKÁNÍM ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ	PO ZÍSKÁNÍ ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ
Odborná způsobilost	Vedení účetnictví či daňové evidence
Výpis z rejstříku trestů	Další vzdělávání **
Ohlášení živnosti	
Prohlášení o nepodnikání *	
Registrační poplatek	

* žadatel o živnostenské oprávnění vyplní pouze tehdy, pokud již neprovozuje jinou živnost

** od roku 1997 to zákon nevyžaduje (pouze dobrovolné)

Obr. 3

3. Výsledková část

Výsledková část diplomové práce uvádí souhrn administrativních podmínek pro provozování tenisové školy pro mládež a dále pak výčet faktorů (vyjádřených ve formě grafů), které mohou ovlivnit ekonomickou stránku soukromého podnikání v tenise.

Procentuální údaje jsou zaokrouhleny na celá čísla z důvodu přehlednosti.

Z uvedeného množství zkušených trenérů – podnikatelů, kteří mnou byli osloveni, již lze pořídit dostatečný obraz o skutečnostech a možnostech soukromého podnikání v oblasti trenérské tenisové činnosti. Rozhovory vyhodnocuji po jednotlivých okruzích. Otázky č. 1 – 4 se vztahují k samotnému trenérovi a jeho tenisové škole a vzdělání. Druhý okruh otázek (č. 5 – 9) se vztahuje k administrativě soukromého podnikání a otázky č. 10 – 13 se dotýkají pracovního vytížení při trenérské činnosti a ekonomické výhodnosti projektu.

První okruh otázek v rozhovorech směřoval k tomu, co dotyčné vedlo k rozhodnutí soukromě podnikat. Na 95% dotázaných uvedlo, že dříve sami byli tenisovými hráči a přáli si u tohoto sportu zůstat. Takoví lidé mají bezesporu k tenisu blíž a spousta věcí je pro ně jednodušší. Pouze 5% uvedlo, že se dříve tenisu nevěnovali aktivně, pouze je tato oblast velice zajímala, takže se rozhodli absolvovat trenérské kurzy a vzdělávací semináře a později založit vlastní tenisovou školu.

Odpovědi na legislativní otázky vyžadovaly delší přemýšlení z toho důvodu, že pro většinu oslovených to již byla dlouhá doba, co začali s podnikáním. Ve všech odpovědích však nakonec zazněl výčet formulářů a úředních náležitostí, kterým jsem věnovala teoretickou část své diplomové práce. Zjednodušeně v několika bodech opakovaně uvádím, co je nezbytné vyplnit k zaregistrování se na živnostenském úřadě. V přílohách 1 – 4 jsou pak formuláře přiloženy.

K žádosti o živnostenské oprávnění musí být doloženo:

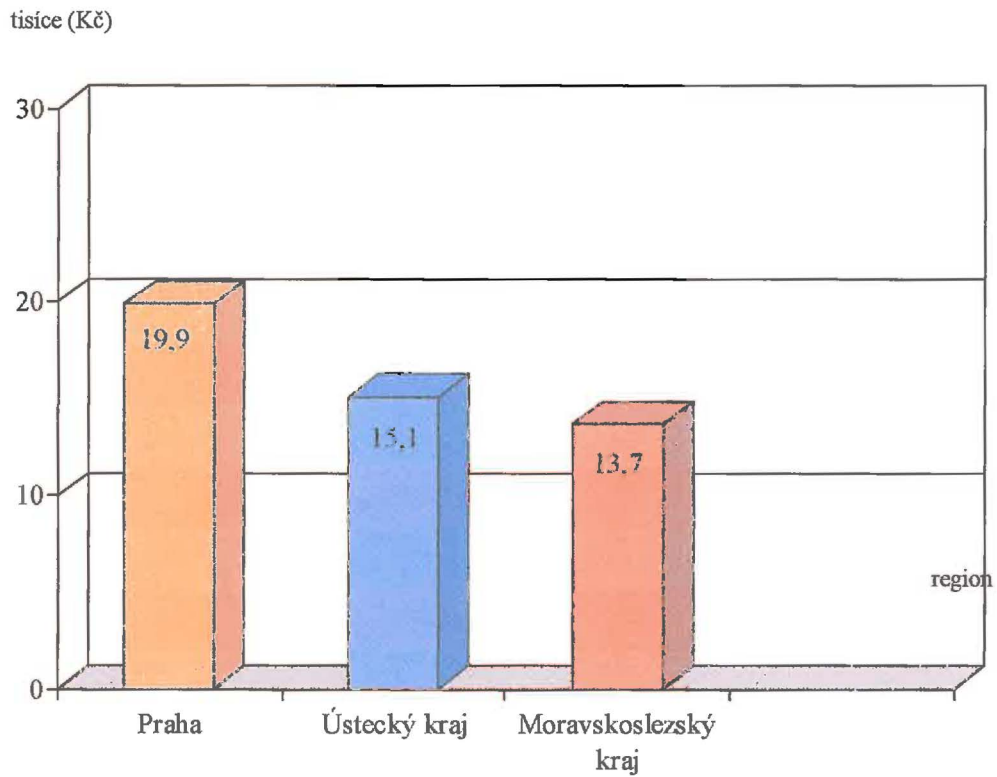
- Vyplněný formulář *Ohlášení živnosti* nebo *Jednotný registrační formulář*
- *Výpis z rejstříku trestů* (ne starší než 3 měsíce)
- *Doklad o odborné způsobilosti* (v tomto případě trenérská licence či vysokoškolský titul v oblasti tělovýchovy)
- *Prohlášení o nepodnikání* (pokud již dotyčný neprovozuje jinou živnost)

U většiny dotázaných jsem se setkala s tím, že během vyřizování potřebné dokumentace se nesetkali s většími problémy v komunikaci s úředníky, přesto od podání žádosti o získání živnostenského oprávnění až k jeho opravdovému vydání uplynulo 3 – 5 týdnů. V jednom případě byla čekací doba ještě delší – konkrétně 7 týdnů! Podnikat sice může občan ČR od chvíle ohlášení živnosti, přesto je lepší počkat si až na vystavení živnostenského listu, a to z důvodu pojištění živnosti i majetku a odpovědnosti za zdraví dětí. Přesto ani jeden z respondentů neuvažuje o tom, že by svou živnost zrušil a vrátil živnostenský list. Neuvažují o tom ani poté, kdy přišla řeč na časovou náročnost takového druhu podnikání. Všichni dotázaní se nezávisle na sobě shodli na tom, že trénování jim zabírá většinu dne a nemají mnoho času ani o víkendech. Většina trenérů (75%) cestuje se svými svěřenci po turnajích a věnují jim všechn svůj volný čas. U větších tenisových škol, kde je zaměstnáno více trenérů, je časová náročnost menší. Přesto i zde trenéři věnují svému zaměstnání maximum času.

Pokud jde o počáteční investice, lišily se odpovědi dotázaných podle počtu hráčů a regionálního hlediska. Podnikání v pražském kraji bylo ve srovnání s Ústeckým krajem a krajem Moravskoslezským vždy finančně náročnější a to z důvodu dražšího pronájmu dvorců a širší hráčské základny. Čtyři z oslovených mi byli schopni říct téměř přesnou částku, kterou do počátku projektu vložili. Ta ani jednou nepřekročila výši 20 000 Kč. Příklad jednoho z oslovených je uveden výše v kapitole 1.3 *Materiální zabezpečení*.

Následující graf znázorňuje přibližnou výši počátečních investic (v tisících Kč) vzhledem k regionu, ve kterém oslovení svou tenisovou školu provozují. Grafické znázornění počítá s členskou základnou mezi 20 až 25 hráči, kteří trénují dvakrát až třikrát týdně, vždy dva až tři na dvorci zároveň. Navíc jsem do svého vzorku počítala se začátečníky či s hráči průměrné úrovně, kteří v mnou oslovených tenisových školách převážně trénují. U kategorie hráčů, kteří se tenisu věnují na vyšší úrovni (I. liga, mezinárodní turnaje...), je počet tréninkových hodin většinou vyšší a mnohdy absolvují tréninkovou jednotku samostatně jen s trenérem.

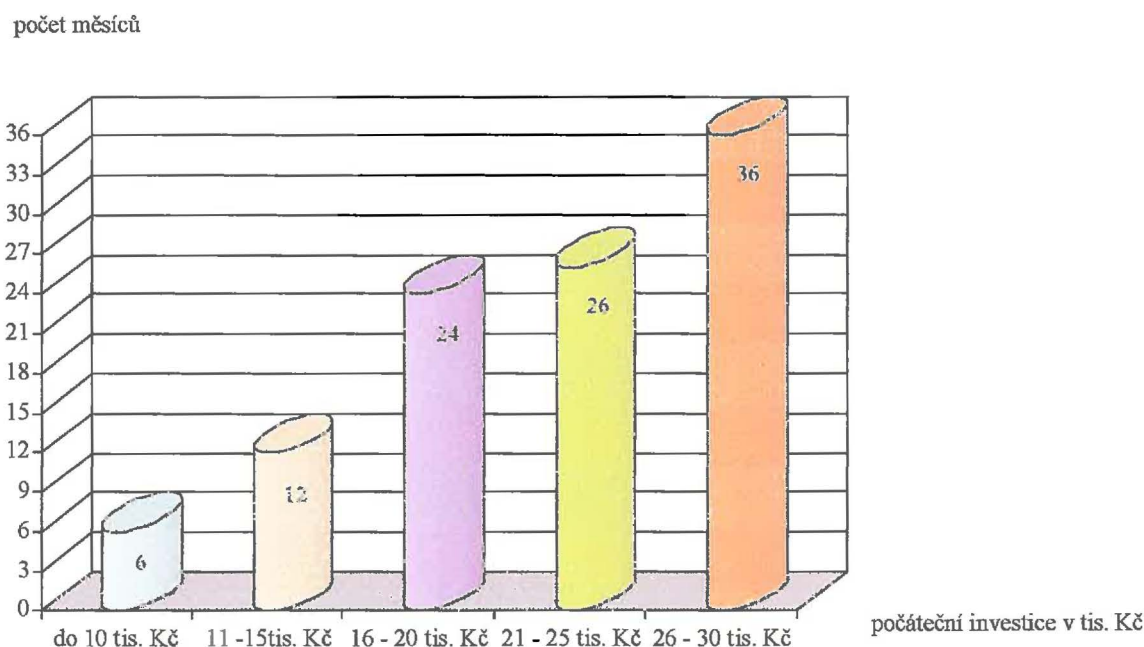
Znázornění průměrné výše počátečních investic (v tisících Kč)
podle regionu u dotázaných respondentů

Obr. 4

Následující graf znázorňuje návratnost počátečních investic do založení tenisové školy. S počtem let navíc ve většině případů stoupá zisk z podnikání. Pouze u jediného z dotázaných se čistý zisk z činnosti příliš nezvyšuje ani po několika letech podnikání.

Znázornění pravděpodobné návratnosti počátečních investic udané v měsících

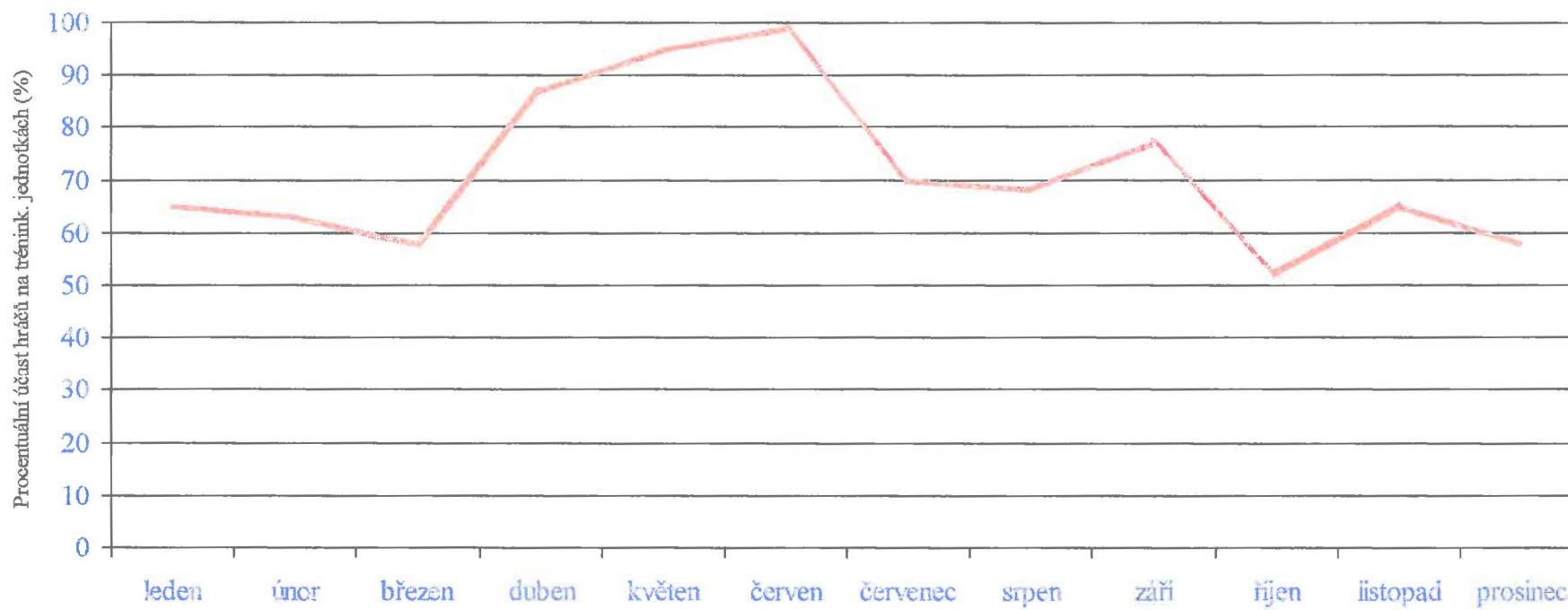
Obr. 5

Výše uvedený graf znázorňuje maximální hodnoty v počtech měsíců, do kterých by se počáteční investice měla podnikateli vrátit, pokud pracuje minimálně s 18 hráči při dvou tréninkových hodinách týdně za cenu 150 Kč/ hod. Samozřejmě jsem musela brát v potaz, že ne vždy se tréninkové hodiny uskuteční, ať už je to z důvodu nepřízně počasí či vzhledem k nemoci hráčů atd. Faktory, které ovlivňují počty zájemců o trénování tenisu jsou uvedeny níže. Zde jsem čerpala nejen ze zkušeností oslovených trenérů, ale především z vlastní stále trvající zkušenosti, kdy jsem si pečlivě zapisovala počet svých svěřenců na jednotlivých tréninkových hodinách a stanovila tak vnější faktory, které ovlivňují účast dětí na trénincích. Vlastní zkušenosti jsou součástí výzkumu a jsem přesvědčena o tom, že takto získané informace mají velkou vypovídací hodnotu z toho důvodu, že jsem schopna porovnat odpovědi respondentů s vlastními zážitky. Následující grafy tedy znázorňují faktory, které mohou ovlivnit ekonomickou prosperitu provozování tenisové školy.

- První graf znázorňuje účast dětí na tréninkových jednotkách vzhledem k ročnímu období. Toto znázornění se týká situace, kdy se v rozmezí od začátku dubna až do poloviny října trénuje na venkovních antukových dvorcích a v druhé části roku se tréninky přesouvají do hal a tělocvičen s různými povrchy.
- Druhý graf znázorňuje účast dětí na tréninkových jednotkách vzhledem ke dnům v týdnu. Cílem tohoto zkoumání bylo zjištění ekonomické výhodnosti vzhledem k účasti dětí.
- Z třetího grafu je patrné, jak mohou tréninkové jednotky ovlivnit státní svátky, prázdniny dětí a čerpání dovolené.

Tato grafická znázornění uvádím především proto, že cílem mého výzkumu bylo mimo jiné zjištění, zda-li se provozování tenisové školy z ekonomického hlediska vyplatí. Výše uvedené faktory mají nemalý vliv na ekonomiku podnikání, proto jsem jim věnovala dostatek času v průběhu vlastního výzkumu, a výsledky jsou znázorněny na následujících stranách.

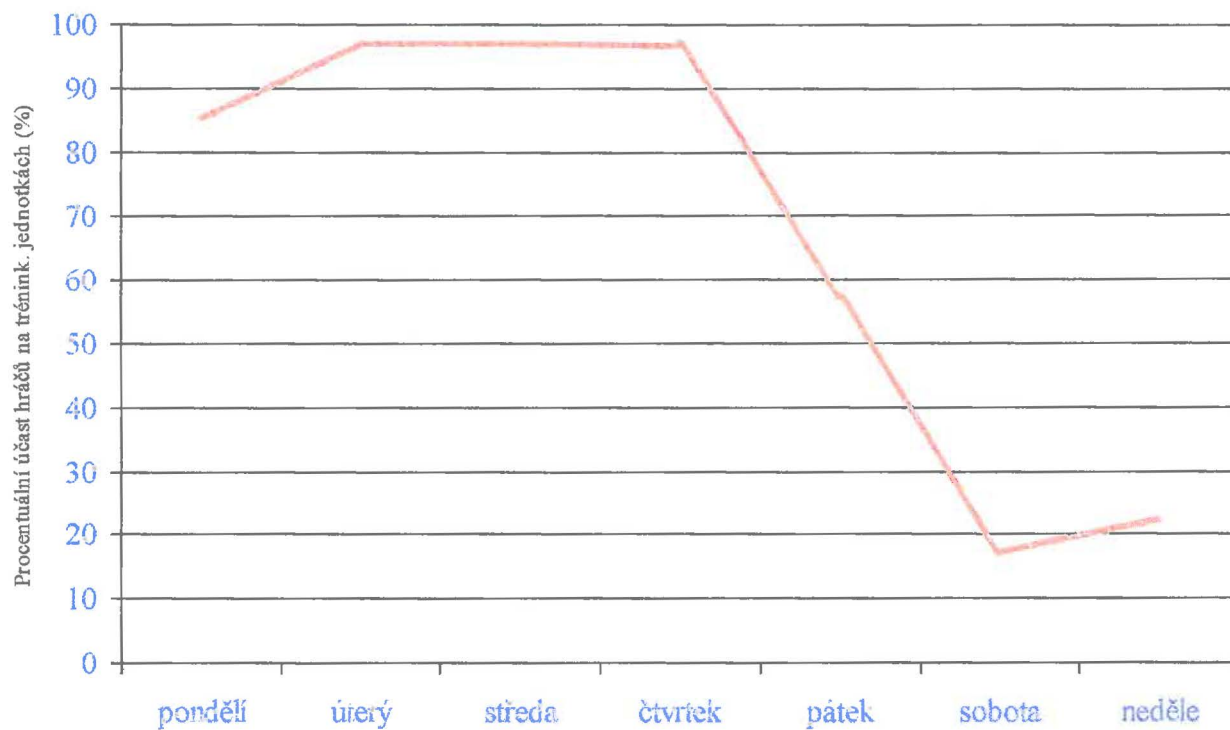
Procentuální znázornění účasti dětí na tréninkových jednotkách vzhledem k ročnímu období

Obr. 6

Z uvedeného grafu je patrné, že největší účast a zájem o tréninky mají svěřenci v období května, června a to z toho důvodu, že se po zimě plně rozjíždí letní sezóna, hrají se mistrovská utkání družstev a začínají i turnaje jednotlivců pro nadcházející letní sezónu. V průběhu letních prázdnin se účast na trénincích snižuje a to z důvodu dovolených, letních táborů a velkému počtu turnajů. V září je opět zaznamenán nárůst po nástupu dětí do školy a zavedení opětovného denního režimu. V říjnu se trenéři většinou věnují kondiční přípravě, takže účast opět klesá a v zimní etapě (od listopadu do konce března) je návštěvnost tréninků velmi kolísavá z důvodu vánočních prázdnin, dovolených, zimních táborů a účasti na halových turnajích.

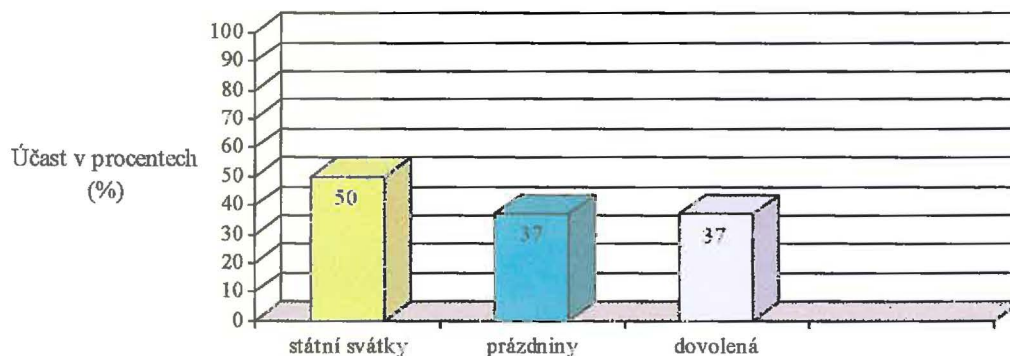
Procentuální znázornění účasti dětí na tréninkových jednotkách
vzhledem ke dnům v týdnu

Obr. 7

Z uvedeného grafu je patrné, že nejobsazenější tréninkové dny jsou od úterka do čtvrtek. Hráči, kteří o víkendu absolvují turnaje si často dopřávají pondělní pauzu a tréninky vynechávají. Ještě horší je pátek, kdy se hráči již zúčastňují turnajů nebo třeba odjíždějí po školním vyučování s rodiči mimo město. Obdobná situace je pak o víkendech, kdy se trenéři věnují převážně rekreačním hráčům tenisu nebo netrénují vůbec.

Účast dětí na tenisových trénincích v "nestandardních" dnech

Obr. 8

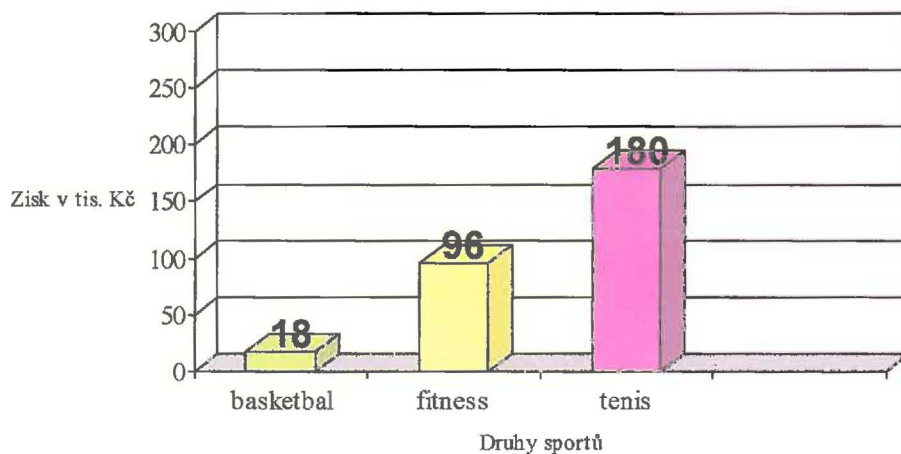
Jak lze z výše uvedeného grafu vyčíst, také státní svátky, prázdniny a čerpání dovolené ze strany rodičů hráčů, mohou velkou měrou ovlivnit ekonomickou prosperitu podnikání. Uvedené dny jsem pojmenovala „nestandardní“ z toho důvodu, že jejich průběh ve většině případech není stejný jako v obvyklých pracovních dnech. Na základě odpovědí respondentů a porovnání s vlastními zkušenostmi jsem došla k závěru, že v dny, na které připadá státní svátek se počet trénujících snižuje na 50% a v době prázdnin a čerpání dovolené je to dokonce až na 37% přítomných hráčů ze stabilních tréninkových skupin.

V porovnání s podnikáním v jiném sportovním období se trénování tenisu bezesporu ekonomicky vyplatí. Já jsem pro svůj výzkum s tenisem srovnávala podnikání v basketbalu a v provozování fitness.

Na základě rozhovorů a jejich následnému porovnání s rozhovory s tenisovými trenéry, jsem dospěla ve svém výzkumu k závěru, že soukromé podnikání v oblasti trénování tenisu je jak po administrativní, tak také po stránce materiálního zabezpečení snazší než v obou výše zmiňovaných oborech. V basketbalu je to dáno větším počtem hráčů stejné věkové kategorie, které je potřeba k vytvoření družstva dát dohromady. Zájem o tento sport v kategorii mládeže prudce klesá a jen velmi těžce by se trénováním skupiny teenagerů někdo uživil.

Jiné je to samozřejmě u reprezentačních družstev či u týmů hrajících národní soutěže, ty ovšem z 99% spadají pod nějakou zastřešující organizaci a nejsou v rukou pouze trenérů či jednotlivců. U provozování fitness je podle dotázaných nejtěžší začátek - vybavení, vhodné prostory, přijatelná cena za pronájem a nízké výdaje za energie se velmi těžko shánějí. Nejistá je také následná návštěvnost lidí a tudíž finanční návratnost. Setkala jsem se s lidmi, kteří jsou se svými ekonomickými výsledky spokojeni, na druhé straně také s lidmi, kteří přemýšlejí o zrušení své živnosti. U tenisu jsem se s negativními pocity nesečkala ani jednou, pokud budu brát v potaz ekonomickou stránku problému. Následující graf zobrazuje, jak jednotlivé sporty za konstantní dobu jednoho roku a při stejném počtu klientů, jsou schopny po finanční stránce prosperovat.

Znázornění průměrného čistého zisku po 1 roce podnikání

Obr. 9

4. Diskuze

Výzkumnou část mé diplomové práce lze shrnout dvěma slovy: „dlouhá a náročná“. V průběhu dvou let jsem nejprve vyhledávala vhodné adepty pro uskutečnění rozhovorů a pak bylo také velmi obtížné domluvit se na datu a místě setkání. Domluvené termíny se několikrát měnily, v jednom případě selhala technika (diktafon) a dvakrát mi oslovení odmítli schůzku na poslední chvíli. Přesto věřím, že ve své práci podávám kvalitní obraz situace z pohledu zákonů a administrativních úkonů a čtenářům nabízím dostatečně velké množství možností a zkušeností, které jsem přenesla do své práce na základě odpovědí mnou oslovených podnikatelů.

Mé původní nadšení ze setkání s lidmi, kteří podnikají v oblasti sportu, postupně opadávalo, neboť jsem se několikrát setkala s těmi, kteří své zkušenosti nechtěli předávat dál a měli obavy, že budu zasahovat do jejich soukromí. Po úvodních rozpacích se ale ve většině případů podařilo navázat důvěru a respondenti odpovídali na mé otázky bez zábran. Jsem přesvědčena, že právě v navázání osobního kontaktu s lidmi, tkví síla rozhovorů a dala jsem jim proto přednost před dotazníky. Můj výzkum potvrdil mou vlastní domněnku, že pokud na člověka uděláte dojem a vytvoříte si u něj důvěru, bude odpovídat pravdivěji než by to třeba udělal u dotazníkové formy získávání informací. Samozřejmě, že nemohu soudit se stoprocentní jistotou, že by u dotazníků došlo ke zkresleným odpovědím, neboť jsem to nezkoušela, avšak mnou oslovení mi potvrdili, že v písemné formě by odpovídali méně otevřeně.

Jak uvádím už v úvodu, téma diplomové práce jsem si zvolila na základě toho, že jsem se v oblasti trénování tenisu mládeže chtěla taktéž realizovat a založit vlastní tenisovou školu. Dva roky fungující živnost mi v mnohém pomohla a mohla jsem porovnat své zkušenosti s ostatními dotázanými. Má vlastní práce byla tedy zároveň výzkumem a zaznamenávala jsem si mnohé aspekty, které jsme později využila při sestavování faktorů ovlivňujících účast hráčů na tréninkových jednotkách.

Studium dokumentů pro mě byla vůbec nejobtížnější část. Snažila jsem se zahrnout co nejvíce zákonů, novelizací a vyhlášek vztahujících se k tématu. Hodiny strávené nad studováním sbírek zákonů a jednotlivých paragrafů se ale vyplatily a teoretická část je věnována především situacím, ke kterým by mohlo dojít, když se kdokoliv rozhodne podnikat v oblasti sportu a práce s mládeží. Pro upřesnění některých informací jsem taktéž spolupracovala s úřednicemi výše jmenovaných úřadů v Teplicích, které mi vždy vyšly vstříc a trpělivě objasnily nejasnosti.

Celkově bych průběh výzkumu hodnotila kladně, neboť mi přinesl nové možnosti v oblasti vlastní realizace, znalost potřebných zákonů a obohatil mě o nové zkušenosti v práci s dětmi. Abych však byl objektivní, v průběhu získávání dat a vedení rozhovorů jsem se často vyrovnávala s vlastní leností a mnohé napoprvé přehlédla. O to víc práce mě čekalo v závěru, kdy jsem informace na poslední chvíli doplňovala. Přesto věřím, že i přes drobné nedostatky diplomová práce obsahuje vše potřebné a splnila vytyčené cíle.

5. Závěr a doporučení pro praxi

Cílem práce bylo shromáždění a analýza poznatků a materiálů o možnostech soukromého podnikání v trenérské činnosti. Účelem bylo poskytnout ucelený přehled informací o problematice začínajících trenérů - podnikatelů. Výsledkem diplomové práce měl být seznam faktorů, které ovlivňují ekonomickou výhodnost soukromého podnikání a taktéž souhrn odpovědí respondentů. Stanovených cílů i výsledků diplomové práce bylo dosaženo.

Při dodržení základních administrativních i materiálních podmínek a při široké klientele mladých tenistů lze prohlásit, že soukromé podnikání v tenisové trenérské činnosti je ekonomicky výhodné. Ekonomická výhodnost podnikání vyplývá jak z rozhovorů s majiteli tenisových škol, tak také z vlastní zkušenosti. Informace týkající se administrativním podmínek založení tenisové školy obsahuje teoretická i výzkumná část. Pro přehlednost uvádím ještě jednou seznam dokumentů, které jsou nezbytné pro založení tenisové školy pro mládež:

- Vyplněný formulář *Ohlášení živnosti* nebo *Jednotný registrační formulář*
- *Výpis z rejstříku trestů* (ne starší než 3 měsíce)
- *Doklad o odborné způsobilosti* (v tomto případě trenérská licence či vysokoškolský titul v oblasti tělovýchovy)
- *Prohlášení o nepodnikání* (pokud již dotyčný neprovozuje jinou živnost)

V praktickém životě může tato diplomová práce sloužit jako „vodítko“ pro budoucího trenéra a pomoci mu v rozhodování. Je však nutné ověřit si informace vztahující se k zákonům ČR k aktuálnímu datu. Je možné, že uvedené informace nezahrnují všechna možná specifika a může dojít k situacím, které nejsou zatím popsány. Podobná práce však doposud sepsána nebyla, takže věřím, že může někomu pomoci ve vlastní realizaci. Diplomová práce s názvem *Organizace a řízení sportovní přípravy mládeže v nových ekonomických podmínkách* (Bohatý, 1995) se týká spíše problematiky sportovního tréninku a kondiční přípravy v tenise a administrativní podmínky vedoucí k soukromému podnikání se zde neobjevují.

V praxi je nejdůležitější orientace v právní problematice vztahující se k soukromému podnikání ve sportu obecně a dále pak znalosti o tenise. Herní příprava, kondiční příprava, materiální zabezpečení i místo pro trenérskou činnost je nutné dopředu znát a patřičně zvážit. Odborná způsobilost je minimální podmínkou, důležité jsou znalosti a vlastní získávání praxe v oboru.

6. Seznam použité literatury

- BENÁTČANOVÁ, P., JAHELKA, I. *Neznalost zákona neomlouvá*. Praha: Rádce, 2003.
- BOHATÝ, J. *Organizace a řízení sportovní přípravy mládeže v nových ekonomických podmínkách*. (diplomová práce) Praha: FTVS UK, 1995.
- CRESPO, M., MILEY, D. *Tenisový trenérský manuál 2. stupně*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.
- HENDL, J. *Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005.
- HENDL, J. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Portál, 2001.
- HOGENOVÁ, A. *ARETÉ, základ olympijské filozofie*. Praha: Karolinum, 2000.
- CHVÁTAL, S., KREUZ, F. *Velcí bilí muži*. Praha: Olympia, 1984.
- JAKUBKA, J., JOUZA, L. *Zákoník práce 2007*. Český Těšín: Poradce, 2007.
- JANKOVSKÝ, J. *Tenis*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2002.
- LANGEROVÁ, M., HEŘMANOVÁ, B. *Tenis a děti*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005.
- MAŠKA, O., ŠAFARÍK, V. *Nácvik a trénink v tenisové praxi*. Litvínov: Dialog, 1998.
- PLACHETKA, J. *Velký slovník citátů a přísloví*. Praha: Academia, 1996.
- PRUSÁK, J. *Šport a právo. Úvod do dejín teórie a praxe právnej zodpovednosti v športe*. Bratislava: Šport, 1985.
- SÁDOVSKÝ, S. *Základy práva*. Praha: Karolinum, 2003.
- MF ČR. *Zákon o daních z příjmu*. Český Těšín: Poradce, 2004.
- MPSV ČR. *Zákoník práce*. Český Těšín: Poradce, 2007.
- MV ČR. *Občanský zákoník*. Český Těšín: Poradce, 2005.
- MV ČR. *Živnostenské podnikání*. Ostrava: Sagit, 2005.
- MV ČR. *Živnostenský zákon*. Český Těšín: Poradce, 2004.

Seznam internetových odkazů

- HENDL, J. *Poznávání pomocí kvalitativního výzkumu*.
<http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/index1.htm>, 21. 9. 2005
- HENDL, J. *Diskuze (Kvantitativní-kvalitativní výzkum a vědecká metoda)*.
<http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/index1.htm>, 26. 11. 1997

Seznam grafů, tabulek a vyobrazení

1. Procentuální vyjádření délky podnikání v tenise u dotázaných respondentů (obr. 1)	31
2. Procentuální vyjádření počtu dětí a získaná trenérská kvalifikace v tenise u dotázaných respondentů (obr. 2)	32
3. Tabulka administrativních úkonů před a po získání živnostenského oprávnění (obr. 3)	36
4. Znázornění průměrné výše počátečních investic (v tisících Kč) podle regionu u dotázaných respondentů (obr. 4)	39
5. Znázornění pravděpodobné návratnosti počátečních investic udané v měsících (obr. 5)	40
6. Procentuální znázornění účasti dětí na tréninkových jednotkách vzhledem k ročnímu období (obr. 6)	42
7. Procentuální znázornění účasti dětí na tréninkových jednotkách vzhledem ke dnům v týdnu (obr. 7)	44
8. Účast dětí na tenisových trénincích v "nestandardních" dnech (obr. 8)	46
9. Znázornění průměrného čistého zisku po 1 roce podnikání (obr. 9)	47

Přílohy

Seznam příloh:

1. Formulář *Ohlášení živnosti*
2. Formulář *Jednotný registrační formulář*
3. Formulář *Žádost o výpis z rejstříku trestů*
4. Formulář *Prohlášení o nepodnikání*
5. Seznam otázek k vedení rozhovorů pro majitele tenisových škol

FO

neotvrzení přijetí

č. jednací.....

Ohlášení živnosti

podle § 45 odst. 2 a § 10 odst. 1 písm.a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání,
ve znění pozdějších předpisů (dále jen žz)

1) Fyzická osoba - česká

Titul	Jméno	Příjmení	Titul
rodné číslo	datum narození		státní občanství
Bydliště	ulice	č. popisné	č. orientační
	obec	část obce	PSČ

2) Obchodní firma

--

3) Místo podnikání

ulice	č. popisné	č. orientační
obec	část obce	PSČ

4) Předmět podnikání

--

5) Identifikační číslo

--

6) Datum zahájení provozování živnosti

--

6a) Datum vzniku živnosten. oprávnění

--

7) Datum ukončení provozování živnosti

--

8) Živnost provozována průmyslovým způsobem?

ano	☐	ne	☐
-----	--------------------------	----	--------------------------

9) Podnikal/a jste nebo podnikáte na území ČR?

ano	☐	ne	☐
-----	--------------------------	----	--------------------------

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

Fyzická osoba - základní a živnostenská část

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e) pohlaví ¹⁾	f) rodné příjmení	g) rodinný stav	
<input type="text"/> Žena / muž	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
h) místo narození	i) okres	j) stát ²⁾	k) datum narození
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
l) státní občanství	m) rodné číslo	n) identifikační číslo	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
o) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)			
<input type="text"/>			

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
g) stát		
<input type="text"/>		

03 Místo podnikání

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

04 Doručovací adresa

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

05 Pobyt na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

¹⁾ vyplní cizí státní příslušník, který nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní se pouze v případě, kdy státem narození není ČR

ŽÁDOST O VÝPIS Z REJSTŘÍKU TRESTŮ

Místo pro
kolkovou
známku

50 Kč

UPOZORNĚNÍ

Adresu žadatele, na kterou se má výpis
zaslat, uvádějte ve tvaru:

jméno, příjmení
název ulice, číslo domu
PSC název města nebo obce

Adresa žadatele

Vyplní žadatel	Jméno a původní (rodné) příjmení		Nynější příjmení		Rodné číslo			
	Den, měsíc, rok narození	Místo narození	Okres		Pohlaví*		Státní občanství	
					Muž		Státní občanství	
					Žena			
Jméno a příjmení otce			Jméno a příjmení matky			Rodné příjmení matky		
Trvalý pobyt žadatele					Podpis žadatele			

Vyplní ověřující orgán

Razítko orgánu, který ověřil správnost údajů a totožnost žadatele

Ověřeno podle

Účel žádosti **

Spisová značka – č.j. **

Datum a podpis zodpovědného pracovníka

ZÁZNAM REJSTŘÍKU TRESTŮ

* Nehodící se škrtněte

** Poučení na druhé straně

Prohlášení o nepodnikání

(§ 6 odst. 1 písm. D) a e) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Já, níže podepsaný (á)

Jméno a příjmení: _____

Rodné číslo: _____

Bydliště: _____

prohlašuji, že jsem do dnešního dne na území České republiky nepodnikal (a) a nepodnikám v režimu živnostenského zákona ani zákona jiného (například jako zemědělec, lékař, daňový poradce apod.)

Zároveň beru na vědomí, že v případě nepravdivého prohlášení mi může být uložena pokuta v souladu s ustanovením § 65 odst. 1 písm. d) živnostenského zákona až do výše 100.000,- Kč.

V _____ dne _____

podpis

Příloha č. 5

Seznam otázek k vedení rozhovorů pro majitele tenisových škol

1. Jak dlouho jste soukromým podnikatelem v oblasti tenis. výchovy mládeže?
2. Co Vás vedlo k rozhodnutí soukromě podnikat právě v tenisové výuce dětí?
3. Kolik má v současné době Vaše „školička“ hráčů a kolik zaměstnáváte trenérů?
4. Jakou máte trenérskou licenci?
 - 4.1 Vzděláváte se nadále v oblasti trenérství tenisu?
5. Co všechno jste potřeboval/a z hlediska administrativy k založení své tenisové školy?
 - 5.1 Jaké máte zkušenosti v jednání s úředníky?
 - 5.2 Kolik času jste strávil/a vyřizováním dokumentů nezbytných k založení tenisové školy?
6. Jaké byly přibližně počáteční investice do projektu?
7. Vrátili se Vám již vložené náklady? (Za jak dlouho?)
8. Jste nucen/a zvyšovat ceny za tréninky?
9. Jak se cítíte v roli podnikatele?
 - 9.1 Uvažoval/a jste někdy o zrušení živnosti?
 - 9.2 Z jakého důvodu?
10. Zvládáte bez obtíží náročnost takového způsobu obživy?
11. Kolik času denně věnujete práci?
12. Které faktory ovlivňují počet zájemců o tenis ve vaší škole?
13. Ve kterém období a ve kterých dnech v týdnu klesá zájem o tréninkové jednotky?